

ΜΑΙΡΗ ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ

Κάθε
ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Κάθε ηλιοβασίλημα**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Μαίρη Παπαπαύλου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κυριακή Κάσση
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Νέλλυ Βασιλείου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Μαίρη Παπαπαύλου, 2017
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Elizabeth Gadd/Arcangel,
Jens Ickler/123RF
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2017

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2017, 3.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-1969-5
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-1970-1

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

ΜΑΙΡΗ ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ

Κάθε
ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

*Ό,τι αγαπώ γεννιέται αδιάκοπα
Ό,τι αγαπώ βρίσκεται στην αρχή του πάντα.*

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ

1

Αθήνα, άνοιξη 2000

Εκείνο το πρωινό Δευτέρας η Μαρίνα δυσκολεύτηκε να εγκαταλείψει το κρεβάτι της. Με το που άνοιξε τα μάτια, ένιωσε κάτι βαρύ να πλακώνει το κορμί της και να το κρατάει ακίνητο, σαν αλυσοδεμένο, πάνω στο στρώμα. Το ίδιο βαρίδι βούλιαζε και την ψυχή της, ενώ ένας κόμπος τής έσφιγγε σαν μέγγενη το στομάχι προκαλώντας της έντονη δυσφορία. Για άλλη μια φορά εκείνο το περιέργο άδειασμα που την επισκεπτόταν όποτε η σκέψη της ταξίδευε στο παρελθόν. Ένα κενό στο στομάχι και στην ψυχή, που της δημιουργούσε πόνο στο στήθος, έναν φόβο ανεξήγητο και βαθιά θλίψη. *One of those days! – Μια από αυτές τις μέρες!* σκέφτηκε, ξέροντας πως η μέρα της θα ήταν «ιδιαιτέρη».

Σηκώθηκε με κόπο από το κρεβάτι και προχώρησε προς την πόρτα. Αφουγκράστηκε για λίγο τους ήχους του σπιτιού απολαμβάνοντας την απόλυτη ησυχία.

Τα παιδιά ακόμα κοιμούνταν και ο Μάνος ήταν ήδη στη δουλειά. Όσα χρόνια ήταν παντρεμένοι σπάνια ξυπνούσαν μαζί. Εκείνος σηκωνόταν συνήθως πολύ πρωί και έφευγε για τη δουλειά πριν ξυπνήσει εκείνη. Κάθε φορά που άπλωνε το χέρι της να τον αναζητήσει δίπλα της δεν τον έβρισκε· μόνο τα τσαλακωμένα σεντόνια και η μυρωδιά του σώματός του πάνω στα πεταμένα μαξιλάρια μαρτυρούσαν πως είχε κοιμηθεί πλάι της.

Η Μαρίνα ήταν παντρεμένη με τον Μάνο σχεδόν μια εικο-

σαετία και είχαν αποκτήσει τρία παιδιά. Τα τελευταία δεκατρία χρόνια ζούσαν σ' ένα ήσυχο προάστιο της Αθήνας, σε μια άνετη διώροφη μονοκατοικία με κήπο, ένα σπίτι ζεστό και φιλόξενο που είχαν φτιάξει με τον Μάνο με πάρα πολλή φροντίδα και που έμελλε να γίνει για εκείνη η πιο ασφαλής φυλακή. Ζούσε μια ζωή σχετικά άνετη και είχε την πολυτέλεια να αγοράζει πολλά από τα πράγματα που χρειαζόταν ή που απλώς επιθυμούσε. Μια γυναίκα φαινομενικά ευτυχισμένη, και εν μέρει ήταν, καθώς τον Μάνο τον είχε παντρευτεί επειδή τον αγαπούσε και εξακολουθούσε να τον αγαπάει.

Βγήκε από το υπνοδωμάτιο, κατέβηκε τη σκάλα και κατευθύνθηκε προς την κουζίνα. Μηχανικά πάτησε το κουμπί του βραστήρα και το ίδιο μηχανικά έβγαλε τα φλιτζάνια από το ντουλάπι.

Αισθανόταν πως δεν ήταν ο εαυτός της, πως δεν ήταν εκείνη που πηγαίνοερχόταν στην κουζίνα κάνοντας αυτές τις κινήσεις, αλλά μια άγνωστη που είχε καταλάβει το σώμα της με τη βία. Τις σκέψεις της διέκοψε ένα ξύσιμο στην πόρτα· γυρνώντας είδε τον Έκτορα να την κοιτάζει με προσμονή. Ο Έκτορας, το κουτάβι τους, ένα μπεζ λαμπραντόρ, κοιμόταν σε ένα ξύλινο σπιτάκι στη σκεπαστή βεράντα της κουζίνας και ήταν το δώρο του Μάνου στα παιδιά τους τα περασμένα Χριστούγεννα. Ήταν κιόλας πέντε μηνών και, επίσημα πια, το έκτο μέλος της οικογένειας.

Του άνοιξε, κι εκείνο μπήκε χοροπηδώντας και κουνώντας χαρούμενο την ουρά του.

«Καλημέρα, Έκτορα», είπε η Μαρίνα και γέμισε τα μπολάνια του με φαγητό και νερό. Εκείνο άρχισε αμέσως να τρώει με όρεξη ρίχνοντάς της βλέμματα ευγνωμοσύνης. Η Μαρίνα ξαναμπήκε στην κουζίνα, έβαλε καφέ σε μια κούπα και κάθισε στην τραπεζαρία να τον πει.

Το βλέμμα της περιπλανήθηκε στον χώρο· στον σκαλιστό ξύλινο μπουφέ, στους άνετους κρεμ καναπέδες του καθιστικού, με τα εμπρομέ διακοσμητικά μαξιλάρια στις αποχρώσεις του μπεζ και του πράσινου, και στην παλιά λουλουδάτη μπερζέρα της μη-

τέρας της, που αγαπούσε πολύ και πρόσεχε σαν κόρη οφθαλμού. Από τα μεγάλα παράθυρα οι πρώτες ζεστές ακτίδες του ήλιου τρύπωναν στο σαλόνι, λούζοντας με το ευεργετικό φως τους κάθε μικρό και μεγάλο αντικείμενο που ήταν τοποθετημένο με γούστο· το βάζο με τα αποξηραμένα ηλιοτρόπια, τα φιλντισένια ελεφαντάκια στο πάνω ράφι της βιβλιοθήκης, τα χρυσόδετα βιβλία της, που λάτρευε και που μπορούσε να ξεφυλλίζει με τις ώρες.

Ήθελε να κλάψει. Πάτησε το κουμπί της τηλεόρασης και συνέχισε να πίνει τον καφέ της.

Ο παρουσιαστής και οι καλεσμένοι του συζητούσαν για τους μισθούς και τα δικαιώματα των εργαζομένων στο δημόσιο.

Ο καθένας έχει τα δικά του, σκέφτηκε η Μαρίνα ρίχνοντας μια ματιά στο ρολόι του τοίχου. Πετάχτηκε αμέσως σαν ελατήριο. Είχε αφαιρεθεί· έπρεπε να βιαστεί να ξυπνήσει τα παιδιά για να ετοιμαστούν για το σχολείο.

Τα δωμάτια των δύο μικρότερων παιδιών της, της Νατάσας και του Πέτρου, βρίσκονταν στο ισόγειο δίπλα στο καθιστικό. Πήγε πρώτα στο δωμάτιο της Νατάσας, της δεκατετράχρονης κόρης της, που πάντα ετοιμαζόταν με το πάσο της, την ξύπνησε και ύστερα μπήκε στο δωμάτιο του Πέτρου. Ο οκτάχρονος γιος της ετοιμαζόταν μέσα σε δέκα λεπτά και μονίμως διαμαρτυρόταν πως λόγω της αργοπορίας της αδελφής του δεν είχε ποτέ αρκετή ώρα για να παίξει με τους φίλους του στην αυλή του σχολείου πριν χτυπήσει το κουδούνι. Η Μαρίνα επέστρεψε στην κουζίνα, έβαλε γάλα στο μπρίκι να ζεσταθεί και ψωμί στην τοστιέρα και άρχισε να ετοιμάζει το κολατσιό των παιδιών για το σχολείο. Πάντα οι ίδιες κινήσεις, στον ίδιο χώρο, με την ίδια σειρά και πάντα με πρωταγωνίστρια εκείνη. Τόσα χρόνια, το ίδιο έργο, το ίδιο σκηνικό, κι ένα ισόβιο συμβόλαιο στο όνομά της. Το κενό στο στομάχι της μεγάλωσε και της ήρθε αναγούλα.

Μα τι την είχε πιάσει πρωί πρωί;

Κοίταξε ξανά το ρολόι και έτρεξε βιαστικά στον πάνω όροφο, στο δωμάτιο του μεγαλύτερου γιου της, του Φώτη. Τον είχε

ξεχάσει εντελώς. Ο δεκαεννιάχρονος Φώτης ήταν το δυσκολότερο κομμάτι του πρωινού της. Πιο εύκολα ξυπνούσες κάποιον έπειτα από γενική αναισθησία παρά τον Φώτη το πρωί.

Μπήκε και τράβηξε τις κουρτίνες. Το φως του ήλιου πλημμύρισε το δωμάτιο. Το γραφείο του Φώτη ήταν όπως πάντα φορτωμένο με βιβλία, ενώ η τηλεόραση αναμμένη. Ο γιος της κοιμόταν στο μεγάλο μπρούντζινο κρεβάτι με το σώμα του κουλουριασμένο σε στάση εμβρύου. Τον σκούνηξε τρεις τέσσερις φορές και του φώναξε άλλες τόσες. Εκείνος άνοιξε απρόθυμα τα μάτια του, την κοίταξε για μερικά δευτερόλεπτα και γύρισε από την άλλη.

Η Μαρίνα τον ξανασκούντηξε.

«Φώτη! Σήκω, είναι περασμένες εφτάμισι!»

«Εντάξει, ρε μάνα, θα σηκωθώ σε πέντε λεπτά!» είπε μισοκοιμισμένος ακόμα.

«Μην αργείς. Έχεις μάθημα στις οχτώμισι», του είπε βγαίνοντας απ' το δωμάτιο.

Κατέβηκε βιαστικά τις σκάλες και μπήκε ξανά στην κουζίνα. Άλειψε τις φρυγανιές με βούτυρο και μαρμελάδα, ετοίμασε τα σάντουιτς των παιδιών για το σχολείο, και το γάλα με σοκολάτα του Φώτη, ενώ ταυτόχρονα τους φώναζε να ετοιμαστούν.

«Νατάσα, τελειώνει, θα αργήσουμε. Πέτρο, πλύθηκες; Έλα να πιεις το γάλα σου!»

Έπειτα από ένα εικοσάλεπτο τρέλας ήταν επιτέλους έτοιμοι για αναχώρηση. Πριν φύγουν έκανε έναν τελευταίο έλεγχο να δει αν είχε επιτέλους σηκωθεί ο μεγάλος. Ανέβηκε γρήγορα τις σκάλες, τρέχοντας σαν δεύτερος γιος του ανέμου, και μπήκε στο δωμάτιο του γιου της φωνάζοντας:

«Φώωωωτη, σηκώθηκες; Ρε αγόρι μου, ακόμα κοιμάσαι; Πάλι θ' αργήσεις!» φώναξε σκουντώντας τον θυμωμένα.

Εκείνος πετάχτηκε πάνω σαν να τον είχε χτυπήσει ηλεκτρικό ρεύμα. Έβλεπε όνειρο και τον είχε κόψει πάνω στο καλύτερο. Το κατάλαβε από την έκφραση του προσώπου του. Μόλις είχε ισοφαρίσει ο Καραγκούνης με ανάποδο τακουνάκι.

«Καλά, ρε μαμά, τι φωνάζεις, σε άκουσα!» είπε εκείνος τσατισμένος κρύβοντας ένα χασμουρητό.

Η Μαρίνα τον αγριοκοίταξε και βγήκε απ' το δωμάτιο πριν χάσει εντελώς την ψυχραιμία της. Κατέβηκε τα σκαλιά, για τρίτη φορά, και φώναξε στα παιδιά να μπουν στο αυτοκίνητο. Όταν βγήκε στον δρόμο και σταμάτησε στα πρώτα φανάρια είχε ήδη αρχίσει η κίνηση για τα καλά. Μπροστά της είχε τουλάχιστον δεκαπέντε αυτοκίνητα. Το πράσινο φανάρι αναβόσβησε τρεις φορές μέχρι επιτέλους να μπει στη λεωφόρο.

Τα σχολεία των παιδιών βρίσκονταν σε κοντινή απόσταση το ένα με το άλλο. Πήγε πρώτα τον Πέτρο στο δημοτικό και μετά τη Νατάσα στο γυμνάσιο.

Όταν επέστρεψε στο σπίτι είχε πάει κιόλας οχτώ και είκοσι. Εκείνη την ώρα ο μεγάλος της γιος έφευγε γρήγορα, με το μικρό του Honda να ασθμαίνει από την προσπάθεια και να κάνει εκκωφαντικό θόρυβο. Όπως κάθε πρωί, είχε καθυστερήσει.

Η Μαρίνα μπήκε στο σπίτι και πήγε κατευθείαν στα υπνοδωμάτια. Άνοιξε τα παράθυρα και άρχισε να συγυρίζει τα πεταμένα ρούχα και τα παπούτσια των παιδιών. Έστρωσε τα κρεβάτια και έβαλε τα βρόμικα ρούχα στο πλυντήριο. Ύστερα επέστρεψε στην κουζίνα, όπου έβαλε τα φλιτζάνια και τα πιάτα στο πλυντήριο και μετά τακτοποίησε το σαλόνι.

Σχεδόν είκοσι χρόνια έκανε κάθε μέρα τα ίδια πράγματα. Αυτό που διέφερε ήταν ο αριθμός των παιδιών. Στην αρχή ήταν ένα, ύστερα δύο και αργότερα τρία. Έφτιαξε φρέσκο καφέ και κάθισε να τον απολαύσει ελπίζοντας πως αυτή τη φορά δε θα διέκοπτε τις σκέψεις της κανέννας και τίποτα.

Ποτέ δεν είχε φανταστεί έτσι τη ζωή της. Γύρισε με τη σκέψη της στο παρελθόν, τότε που ζούσε στο πατρικό της με τους γονείς και τους τρεις μεγαλύτερους αδελφούς της. Μεγάλωσε σε μια μικρή επαρχιακή πόλη –που έμοιαζε περισσότερο με χωριό–, όπου έμεινε μέχρι την ενηλικίωσή της. Έκανε πολλά όνειρα και έλπιζε να ζήσει μια ζωή γεμάτη εμπειρίες. Ήθελε να φύγει από την επαρχία και να πάει στην Αθήνα για να σπουδάσει. Και μετά να

ταξιδέψει, να ταξιδέψει ως τα πέρατα του κόσμου, να γνωρίσει ενδιαφέροντες ανθρώπους και νέους πολιτισμούς. Διψούσε να μάθει, να γευτεί και να νιώσει· και να πετύχει.

Δεν τα κατάφερε, όμως· ούτε τα μισά από όσα ήθελε να κάνει δεν κατάφερε. Δείλιασε, δεν τόλμησε να πραγματοποιήσει τα όνειρά της. Τα έβαλε στο περιθώριο και με την πρώτη ευκαιρία τα εγκατέλειψε. Βολεύτηκε στη σιγουριά και την ασφάλεια ενός επιτυχημένου γάμου και τα έθαψε μέσα της. Δυστυχώς για εκείνη, όχι όσο βαθιά ήθελε. Έτσι, αυτά έβγαιναν πότε πότε στην επιφάνεια και την έζωναν σαν Ερινύες έτοιμες να της ξεσκίσουν τις σάρκες της θωρακισμένης ζωής της και να την κατασπαράξουν, κατηγορώντας την πως τα είχε εγκαταλείψει, πως τα είχε προδώσει, όπως ο Ιούδας τον Χριστό, για λιγότερο από τριάντα αργύρια. Και την εκδικούνταν προκαλώντας της πόνο, απογοήτευση και απέραντη θλίψη – κι εκείνο το απαίσιο, γνώριμο πια κενό που ένιωθε κάποια πρωινά σαν το σημερινό, κάποια πρωινά που ξυπνούσε για να αντιμετωπίσει μια καινούργια μέρα, η οποία όμως ήταν πάντα ίδια με την προηγούμενη, ίδια με την επόμενη, μια «ολοΐδια, καινούργια μέρα».

Από πολύ μικρή η Μαρίνα ήταν ιδιαίτερο παιδί, διαφορετικό από τους συνομηλίκους της. Με την αχαλίνωτη φαντασία που τη χαρακτήριζε σκαρφιζόταν σκετσάκια, που τα έπαιζε με τους φίλους της σε αυτοσχέδιες θεατρικές σκηνές. Κάποιες φορές τούς διηγείτο ιστορίες που σκάρωνε αυτοστιγμαί κι εκείνοι την άκουγαν έκπληκτοι, καθώς αδυνατούσαν να κατανοήσουν το πλούσιο λεξιλόγιο που χρησιμοποιούσε το ονειροπαρμένο κορίτσι ή να παρακολουθήσουν τα εκπληκτικά σενάρια που έπλαθε. Άλλοτε πάλι υποκρινόταν πως ήταν σπουδαία ηθοποιός και έπαιζε διάφορους ρόλους εισπράττοντας το χειροκρότημα όλων για το πάθος που έδειχνε επί σκηνής. Αγαπημένες της ιστορίες, εκείνες που μιλούσαν για σπουδαίες γυναίκες. Γυναίκες που κατάφεραν και άλλαξαν τον κόσμο με το έργο τους, γυναίκες των οποίων το όνο-

μα γράφτηκε σε κάποια σελίδα της Ιστορίας με χρυσά γράμματα.

Κι όσο μεγάλωνε η Μαρίνα τόσο μεγάλωνε και η διαφορετικότητά της. Στην εφηβεία, ήταν ένα κορίτσι ιδιαίτερα ρομαντικό και ονειροπόλο, ένα κορίτσι που ζούσε μέσα από τις φανταστικές ιστορίες που έφτιαχνε.

Πάντα άριστη μαθήτρια, αγαπούσε το σχολείο και ήταν η αγαπημένη των δασκάλων της, από τους οποίους δεχόταν συχνά τα εύσημα και τα μπράβο. Λατρεμένη της ασχολία, το διάβασμα. Πού την έχανες πού την έβρισκες ήταν πάντα με ένα βιβλίο στο χέρι. Ένα «πάθος» που κουβαλούσε μέχρι σήμερα και, παρόλο που ο χρόνος της ήταν περιορισμένος, πάντα ξέκλεβε κάποια ώρα για διάβασμα.

Ως κορίτσι ήταν πάντα χαρούμενο και ξέγνοιαστο. Ένα κορίτσι που απολάμβανε το παιχνίδι με τις φίλες της. Θυμήθηκε τις πλάκες που έκαναν στο σχολείο και τα όνειρα που μοιράζονταν για το μέλλον. Όταν έλεγε στις φίλες της πως ήθελε να σπουδάσει και να γίνει μια σπουδαία και σημαντική γυναίκα και πως δε βιαζόταν να παντρευτεί και να αποκτήσει παιδιά, εκείνες την κοιτούσαν με απορία.

«Μα τα κορίτσια όταν τελειώνουν το σχολείο συνήθως παντρεύονται, Μαρίνα, και κάνουν οικογένεια!» αντιδρούσαν, και η Μαρίνα τούς απαντούσε πως εκείνη ήθελε να ταξιδέψει παντού και να γράψει πολλά βιβλία για τα ταξίδια και τις εμπειρίες της. Κάποιες τη θεωρούσαν αλλοπαρμένη και κάποιες άλλες ματαιόδοξη, αλλά δεν την ένοιαζε. Την ίδια γνώμη, βέβαια, είχαν και τα μεγαλύτερα αδέρφια της, που της έλεγαν πως μόλις τέλειωνε το σχολείο έπρεπε να βρει ένα «καλό παιδί» προκειμένου να νοικοκυρευτεί.

Η Μαρίνα είχε μεγάλη διαφορά ηλικίας με τους τρεις αδελφούς της και, παρόλο που ήταν το μοναδικό κορίτσι και έχαιρε της αγάπης και της εύνοιας όλων, στο θέμα των σπουδών είχαν κι εκείνοι τις ίδιες απαρχαιωμένες αντιλήψεις.

Όμως, η στάση τους δεν την επηρέαζε, εκείνη ονειρευόταν να γίνει σπουδαία και μαχητική σαν τη Μελίνα ή ταλαντούχα σαν τη

Λαμπέτη. Ήθελε, επίσης, να μοιάσει στην ηρωίδα του αγαπημένου της βιβλίου *Ένα δέντρο μεγαλώνει στο Μπρούκλιν*, στη Φράνσις Νδούλαν. Σκεφτόταν πως ήταν και αυτή όπως η Φράνσις, ένα κορίτσι που μεγάλωνε σε μια φτωχογειτονιά και αγαπούσε πολύ τα βιβλία και την ονειροπόληση. Κι εκείνη ήθελε να σπουδάσει και να γίνει σπουδαία επιστήμονας. Η Φράνσις τα είχε καταφέρει, σκέφτηκε με θλίψη η Μαρίνα, εκείνη όμως όχι!

Άφησε απρόθυμα τις σκέψεις της και επέστρεψε στο σήμερα.

Η λίστα με τις σημερινές υποχρεώσεις συμπεριλάμβανε Υπουργείο Οικονομικών, τράπεζα και, τέλος, υπεραγορά. Πήγε γρήγορα στο μπάνιο να κάνει ένα ντους και να ντυθεί. Μακιγιαρίστηκε, ντύθηκε και κοιτάχτηκε στον καθρέφτη.

Ήταν όμορφη και γοητευτική γυναίκα. Τα καστανά μαλλιά της έκαναν αντίθεση με την ανοιχτόχρωμη επιδερμίδα της και τόνιζαν τα πράσινα μάτια της.

Ικανοποιημένη με την εμφάνισή της, πήρε την τσάντα της και βγήκε από το σπίτι. Όταν μπήκε στο αυτοκίνητο και άρχισε να οδηγεί, το μυαλό της επέστρεψε πάλι στο παρελθόν.

Όταν ήταν μικρή ήθελε να γίνει διάσημη ηθοποιός και να επισπράττει το χειροκρότημα του κοινού. Αλλά κάπου στη δευτέρα λυκείου αποφάσισε ότι τελικά ήθελε να γίνει συγγραφέας. Φανταζόταν να ζει απομονωμένη σε ένα σπίτι δίπλα στη θάλασσα, που λάτρευε, και να γράφει, να γράφει, να γράφει ασταμάτητα. Και ποιος ξέρει; Ίσως κατάφερνε να γίνει γνωστή με τα βιβλία της, τα οποία θα βοηθούσαν πολλούς ανθρώπους να ταξιδεύουν μακριά, να ξεφεύγουν από τη μονοτονία και τη ρουτίνα τους και να γίνονται όλα όσα επιθυμούσαν. Να ονειρεύονται ασταμάτητα όπως έκανε και εκείνη κάθε φορά που διάβαζε.

Τις σκέψεις της διέκοψε το κορνάρισμα του θυμωμένου οδηγού του πίσω αυτοκινήτου. Είχε ανάψει το πράσινο κι εκείνη ήταν βυθισμένη στις αναμνήσεις. Του χαμογέλασε απολογητικά από το καθρεφτάκι και κατευθύνθηκε προς το κέντρο

της πόλης. Πρώτος σταθμός, το Υπουργείο Οικονομικών. Είχε να παραλάβει κάτι έγγραφα για την εταιρεία του Μάνου, τον οποίο βοηθούσε μερικές φορές στη δουλειά του. Έκανε λίγο τη γραμματέα, λίγο την τηλεφωνήτρια, λίγο τη σύμβουλο. Δεν την ενοχλούσε, βέβαια, μάλλον της άρεσε που τη χρειαζόταν έστω και τόσο. Την έκανε να νιώθει χρήσιμη. Δεν ήταν αυτό που ονειρευόταν, αλλά ήταν σίγουρα καλύτερο από την απόλυτη απραξία.

Η πρώτη αγάπη

Εκεί γύρω στα δεκαπέντε η ρομαντική καρδιά της Μαρίνας σίχρησε ερωτικά για πρώτη φορά. Καρδιοχτύπησε για ένα όμορφο αγόρι από τη γειτονιά της. Τον έλεγαν Άδωνη και ήταν λίγο μεγαλύτερος. Ήταν ξανθός με γαλανά μάτια και ντροπαλός όσο κι εκείνη.

Ήταν πολύ όμορφος, δικαιώνοντας το όνομά του, και φυσικά όλα τα κορίτσια της γειτονιάς ήταν ξετρελαμένα μαζί του. Αλλά εκείνος είχε μάτια μόνο για εκείνη. «Το Μαρινάκι του». Το λεπτοκαμωμένο κορίτσι με τη λευκή επιδερμίδα και τα αμυγδαλωτά πράσινα μάτια, εκείνο το ρομαντικό κορίτσι με το αποπλιστικά γλυκό χαμόγελο, που δεν άφηγε κανέναν ασυγκίνητο, του είχε κλέψει την καρδιά και το μυαλό. Κανείς δεν μπορούσε να της αρνηθεί οτιδήποτε. Όλοι την έβρισκαν ακαταμάχητα γλυκιά και χαριτωμένη, και ο Άδωνης δεν αποτελούσε εξαίρεση.

Οι δυο νέοι ερωτεύτηκαν με την πρώτη ματιά. Οι καρδιές τους χτύπησαν στον ίδιο δυνατό ρυθμό. Με το που κοιτάχτηκαν, αγαπήθηκαν, αγαπήθηκαν αγνά και αληθινά. Και έκαναν πολλά σχέδια. Όταν η Μαρίνα τού έλεγε για το όνειρό της να ταξιδέψει σε όλο τον κόσμο, ο Άδωνης της υποσχόταν πως θα την

ακολουθούσε παντού, όπου κι αν πήγαινε, γιατί ήθελε να ζήσουν μαζί «για πάντα». Ηχούσε τόσο όμορφα στ' αυτιά τους το «για πάντα». Εκείνη του έγραφε ρομαντικά γράμματα και του υποσχόταν πως θα 'ταν δική του μέχρι την αιωνιότητα, ενώ εκείνος της χάριζε λούτρινα αρκουδάκια και λουλούδια διαβεβαιώνοντας την πως δε θα αγαπούσε ποτέ άλλο κορίτσι. Ήταν και για τους δυο η πρώτη αγάπη, εκείνη η ανιδιοτελής, αγνή αγάπη που μοιράζονται δυο έφηβοι που νιώθουν για πρώτη φορά τα πρώτα χτυποκάρδια. Ζωγράφιζαν παντού καρδούλες με τα ονόματά τους, αντάλλασσαν τρυφερά ραβασάκια, κι εκείνες τις άγουρες και ντροπαλές ερωτικές ματιές όλο νόημα και υποσχέσεις.

Έτσι όμορφα κυλούσαν τα χρόνια της εφηβείας του νεαρού κοριτσιού. Σχολείο, βόλτες με τα κορίτσια, παιχνίδι και ξεγνοιασιά. Και κρυφά ραντεβουδάκια με τον Άδωνη. Ένα καθημερινό πανηγύρι χαράς. Η Μαρίνα λάτρευε το σχολείο, αλλά δεν έλεγε όχι και στις βόλτες. Με τα άλλα κορίτσια της γειτονιάς έκαναν περιπάτους, έτρεχαν στους αγρούς, μάζευαν λουλούδια και κάποιες φορές συναντιούνταν με τα αγόρια τους στην πλατεία και μιλούσαν για λίγο στα κλεφτά.

Σε εκείνες τις κρυφές συναντήσεις τους ο Άδωνης της έλεγε πόσο την αγαπούσε και εκείνη ένιωθε πως μπορούσε να κατακτήσει τον κόσμο. Ένιωθε δυνατή και πίστευε πως μπορούσε να πετύχει τα πάντα. Όσο περνούσαν τα χρόνια οι δυο νέοι γίνονταν όλο και πιο ανυπόμονοι: ήθελαν να περάσει ο καιρός γρήγορα για να μπορέσουν να ξεκινήσουν μαζί το ταξίδι της αναζήτησης και της γνώσης. Να προκαλέσουν τη ζωή και να τη γευτούν ως το μεδούλι.

Όταν ο Άδωνης τέλειωσε το σχολείο μπήκε στη Σχολή Ικάρων, ενώ η Μαρίνα ήθελε ακόμα δυο χρόνια. Δε βλέπονταν πια τόσο συχνά όσο άλλοτε, αλλά όποτε συνέβαινε πετούσαν και οι δυο στον έβδομο ουρανό.

Όταν εκείνος έβγαινε με άδεια, περνούσε από το σπίτι της για να την «ειδοποιήσει» ότι ήρθε, κι εκείνη κάθε φορά που άκουγε το αυτοκίνητό του να περνά έτρεχε στον δρόμο για να

προλάβει να τον δει. Ήταν τόσο όμορφος με τη στρατιωτική του στολή. Και ήταν δικός της, μόνο δικός της.

Και όταν οι λέξεις περιόσσευαν, οι δυο νέοι μιλούσαν με φιλιά. Κολλούσαν με πάθος τα άγουρα χείλη τους και αντάλλασσαν όρκους αιώνιας αγάπης. Εκείνους τους απόλυτους όρκους που μόνο ο πρώτος έρωτας σε εμπνέει να δώσεις. Το «love for ever» και το «endlessly yours» ήταν τα κλισέ όλων των ερωτευμένων της εποχής και, φυσικά, τα δικά τους. Η ντροπαλή Μαρίνα κοκκίνιζε από ενοχές όταν γυρνούσε στο σπίτι και αναγκαζόταν να πει ψέματα στη μητέρα της πως είχε πάει βόλτα με τα κορίτσια.

Πολλές φορές όταν οι δυο νέοι ονειροπολούσαν ξαπλωμένοι στο δροσερό χορτάρι, ο Άδωνης την κρατούσε σφιχτά στην αγκαλιά του χαϊδεύοντάς της τα μακριά μαλλιά κι εκείνη του τραγουδούσε το αγαπημένο του τραγούδι, τον «Αρχηγό» του Μάνου Λοΐζου.

«Έγχειρες στη γη να κοιμηθείς
κι έγινε η καρδιά σου κυπαρίσσι,
σου 'πα θα πεθάνω αν σκοτωθείς
κι όμως έχω ζήσει!»

«Άδωνη, αν πάθεις κάτι θα πεθάνω!»

«Τίποτα δε θα πάθω, κορίτσι μου γλυκό, μη φοβάσαι! Θα είμαι πάντα εδώ κοντά σου! Κανείς και τίποτα δε θα μας χωρίσει. Μόνο ο Θεός», της έλεγε και τη φιλούσε τρυφερά στα χείλη.

«Σ' αγαπώ μέχρι τ' αστέρια!» του ψιθύριζε η Μαρίνα ακουμπισμένη στο στήθος του.

«Κι εγώ σ' αγαπώ, κορίτσι μου, μέχρι θανάτου», της έλεγε και σφράγιζε τρυφερά το στόμα της με το δικό του.

Ματωμένος Μάινς

Τα λόγια του Άδωνη, «Τίποτα δε θα πάθω, κορίτσι μου γλυκό, κανείς και τίποτα δε θα μας χωρίσει, μόνο ο Θεός» και το «Σ' αγαπώ μέχρι θανάτου», πολύ σύντομα επαληθεύτηκαν. Εκείνη τη μαύρη μέρα του Μαΐου η Μαρίνα ήθελε να μπορούσε να την ξεχάσει, να την παραδώσει στη λήθη. Ήταν η μέρα που έπρεπε να συνεχίσει να ζει χωρίς τον Άδωνη. Εκείνη τη μέρα το τραγούδι που του άρεσε τόσο πολύ να του τραγουδάει αποδείχτηκε προφητικό· εκείνος είχε σκοτωθεί και εκείνη έπρεπε να ζήσει. Η τρυφερή κοριτσιίστικη καρδούλα της γνώρισε ξαφνικά τον πόνο και την οδύνη της απώλειας, και η άβγαλτη κοπέλα από τόσο νέα έγινε αχώριστη με τη μοναξιά και τη θλίψη. Εκείνη η ματωμένη μέρα, που της έφερε την είδηση του θανάτου του Άδωνη, της πάγωσε και της άδειασε την ψυχή.

Το δυστύχημα συνέβη ξημερώματα, όταν το αυτοκίνητο του Άδωνη συγκρούστηκε μετωπικά με άλλο αυτοκίνητο.

Και όταν ξημέρωσε η Δευτέρα και η Μαρίνα συνάντησε τις φίλες της στο λεωφορείο για το σχολείο, κατάλαβε ότι κάτι είχε συμβεί. Ήταν όλες με δάκρυα στα μάτια και ψιθύριζαν μεταξύ τους κοιτώντας τη με συμπόνια.

«Τι έγινε;» ρώτησε ανήσυχη.

«Ξέρεις, Μαρίνα, ο Άδωνης, ο Άδωνης είχε ένα ατύχημα με το αυτοκίνητό του, μια σοβαρή σύγκρουση!»

Η Μαρίνα παρέλυσε. Ένιωσε ένα μούδιασμα να διαπερνάει το κορμί της και να φτάνει στο κεφάλι της. Ήξερε πως κάτι κακό είχε συμβεί και όπου να 'ναι θα της το ανακοίνωναν. Ένας λυγμός ανέβηκε στο στήθος της και την έπνιξε, της έκοψε την ανάσα.

«Άδωνη», ψέλλισε έτοιμη να λιποθυμήσει.

«Ξέρεις...» της είπε ένα κορίτσι δακρυσμένο, «ακούσαμε πως δεν τα κατάφερε, πως... άφησε την τελευταία του πνοή στα συντρίμια του αυτοκινήτου του!»

Η Μαρίνα ευχόταν να μπορούσε να διαγράψει από τη μνήμη της εκείνη τη μέρα. Ήταν η μέρα που άλλαξε για πάντα όχι μόνο τη ζωή της, αλλά και τη στάση της απέναντι σε αυτή. Της πήρε τη διάθεση να ζήσει κι ας ήταν μόλις δεκαεφτά χρόνων. Της πήρε την επιθυμία να κάνει όνειρα. Κανείς και τίποτα δεν μπορούσε πλέον να της δώσει χαρά ούτε να μαλακώσει τον πόνο της.

Ο Άδωνης, ο δικός της Άδωνης δεν υπήρχε πια. Δε θα έβλεπε ποτέ ξανά τα όμορφα, γαλανά του μάτια, δε θα ξανάκουγε τη ζεστή φωνή του να της ψιθυρίζει γλυκόλογα, ούτε το αυτοκίνητό του να περνάει έξω από το σπίτι της κι εκείνη να τρέχει για να προλάβει να τον δει να της χαμογελάει, με εκείνο το μοναδικό, γλυκό του χαμόγελο. Τα απαλά του χείλη δε θα ακουμπούσαν ξανά τα δικά της και το γλυκό ρίγος δε θα διέτρεχε ξανά το κορμί της. Ήθελε να πεθάνει, να μην αισθάνεται, να μην πονάει.

Ο πόνος της ήταν αβάσταχτος, κι αυτή, ένα άπειρο, ερωτευμένο κορίτσι που είχε χάσει την αγάπη του πριν προλάβει να τη χαρεί. Όχι δεν ήθελε να ζήσει, του το 'χε πει άλλωστε πολλές φορές:

«Αν πάθεις κάτι, θα πεθάνω!» και ήθελε να κρατήσει την υπόσχεσή της.

Επιστρέφοντας στο σήμερα η Μαρίνα ένιωσε έναν κόμπο στον λαιμό και τα δάκρυα έτοιμα να κυλήσουν στα μάγουλά της. Τόσα χρόνια είχαν περάσει, και η σκέψη του χαμού του Άδωνη ακόμα την έθλιβε.

Η άφιξή της στο κτίριο του Υπουργείου Οικονομικών τη γύρισε απότομα στο σήμερα. Στάθμευσε το αυτοκίνητο και ανέβηκε με το ασανσέρ στον δεύτερο όροφο. Καλημέρισε την υπάλληλο στη ρεσεψιόν, μια ψηλόλιγνη χαμογελαστή κοπέλα που εκείνη τη στιγμή μιλούσε στο τηλέφωνο, και της εξήγησε τον λόγο της επίσκεψής της. Εκείνη της είπε πως για τα έγγραφα που ήθελε έπρεπε να πάει στο γραφείο 102 και της ζήτησε ευγενικά να περιμένει τη σειρά της. Ύστερα, συνέχισε την τηλεφωνική της συνομιλία.

Η Μαρίνα, αφού βρήκε το γραφείο 102, στάθηκε πίσω από καμιά δεκαριά πολίτες γνωρίζοντας πως έπρεπε να κάνει υπομονή, καθώς οι «επισκέψεις» στις δημόσιες υπηρεσίες ήταν πάντα χρονοβόρες. Μιάμιση ώρα αργότερα βρισκόταν στο αυτοκίνητο με προορισμό την τράπεζα.

Η σκέψη της έτρεξε πίσω στον χρόνο, στις μέρες που ακολούθησαν τον θάνατο του Άδωνη. Σε εκείνο το θλιβερό και πένθιμο διάστημα. Τα βράδια δεν μπορούσε να κοιμηθεί, γιατί ερχόταν στον ύπνο της εκείνος. Της χαμογελούσε και της έλεγε πως την περίμενε να πάει να τον συναντήσει. Η Μαρίνα νόμιζε πως έχανε τα λογικά της, πως τρελαινόταν σιγά σιγά.

Κάποια απογεύματα καθόταν με τις ώρες έξω από το σπίτι του περιμένοντας να τον δει. Έβλεπε τη μαυροφορεμένη μάνα του να βγαίνει και να πηγαίνει στο νεκροταφείο με την αγκαλιά της γεμάτη λουλούδια κι ύστερα από ώρα να επιστρέφει με την αγκαλιά και την ψυχή της άδεια, όπως του κοριτσιού που ακόμα καθόταν εκεί και περίμενε.

Την εβδομάδα μετά την κηδεία δεν πήγε σχολείο. Ήταν άρρωστη, και η μητέρα της, που έλεγε λίγα αλλά καταλάβαινε πολλά, τη φρόντιζε και την παρηγορούσε λέγοντάς της πως κάθε μέρα θα ένωθε καλύτερα.

Αλλά ήταν πια στην τρίτη λυκείου και δεν μπορούσε να κάνει αδικαιολόγητες απουσίες. Έπρεπε να βρει τη δύναμη να πάει στο σχολείο για να μη χάσει τη χρονιά της. Καθηγητές και συμμαθητές απορούσαν με το θλιμμένο νεαρό κορίτσι που καθόταν μόνο του στα διαλείμματα και έκλαιγε σε μια γωνιά. Η Μαρίνα, όμως, δεν έκλαιγε για την ίδια, αλλά για τον Άδωνη. Τον αγαπημένο της Άδωνη που χάθηκε τόσο νέος, μόλις δεκαεννέα, πριν καλά καλά ζήσει. Αυτό ήταν που την πονούσε περισσότερο, ότι ένας νέος άνθρωπος, γεμάτος όνειρα και προσδοκίες είχε χαθεί τόσο νωρίς.

Παρίσι

Τον επόμενο Σεπτέμβριο, παρά τις αντιρρήσεις των αδελφών της, η Μαρίνα έφυγε για σπουδές στο εξωτερικό. Δεν ήθελε να μείνει στην Ελλάδα, ήθελε να πάει σε μια ξένη χώρα, και επέλεξε τη Γαλλία, και συγκεκριμένα το Παρίσι.

Η Πόλη του Φωτός ήταν πάντα ένα μέρος που ονειρευόταν να επισκεφθεί και η ιδέα να ζήσει σε μια από τις ωραιότερες πρωτεύουσες της Ευρώπης ήταν πέρα για πέρα δελεαστική. Ο Πύργος του Άιφελ, η Παναγία των Παρισίων, το Μουσείο του Λούβρου, οι Γάλλοι, που ήταν μπον βιβέρ και εκτιμούσαν την τέχνη και τον πολιτισμό και υπερασπίζονταν την ελευθερία του ατόμου, όλα αυτά ήταν πολλοί και καλοί λόγοι για να επιλέξει το Παρίσι.

Ο βαθμός του απολυτηρίου της και η στήριξη της αγαπημένης της φιλόλογου τής εξασφάλισαν μια θέση σε ένα καλό πανεπιστήμιο. Έτσι, η Μαρίνα, το κορίτσι της φτωχογειτονιάς, βρέθηκε στη Σορβόνη, όπου με ένα μικρό ποσό που της έστειλε ο πατέρας της κάθε μήνα κατάφερε να τα βγάλει πέρα.

Σιγά σιγά το χαμόγελο επανήλθε στο πρόσωπό της, όχι όμως και η χαρά στην ψυχή της. Συνέχιζε να πενθεί για τον χαμό της αγάπης της. Το ενδιαφέρον της νεαρής κοπέλας είχε στραφεί στις σπουδές της. Ήθελε να πραγματοποιήσει το όνειρό της να σπουδάσει και να γίνει συγγραφέας.

Η πρώτη χρονιά στο πανεπιστήμιο κύλησε ομαλά. Έκανε έναν χρόνο τη γλώσσα και μπήκε στο πρώτο έτος του πανεπιστημίου. Συγκριτική Λογοτεχνία λεγόταν ο κλάδος που επέλεξε. Γνώρισε πολλούς νέους ανθρώπους και έκανε καινούργιους φίλους, κυρίως Έλληνες, αλλά και Γάλλους, Ιταλούς, Ισπανούς. Γνώρισε ανθρώπους από κάθε γωνιά της Γης, έμαθε να μιλά καλά τη γλώσσα και κυρίως έμαθε να ζει μόνη, μακριά απ' την προστατευτική ομπρέλα της οικογένειας και την αγκαλιά της μητέρας της. Το νεαρό κορίτσι άρχισε να ανοίγει τα φτερά του και να βάζει νέους στόχους.

Ανάμεσα στους καινούργιους φίλους της Μαρίνας ήταν και μια Μαροκινή, η Νούζχα. Όταν γνωρίστηκαν, η Μαρίνα τη ρώτησε για το παράξενο όνομά της κι εκείνη της εξήγησε πως σήμαινε «απολαυστικό ταξίδι».

Η Νούζχα ήταν μια ψηλή, μελαχρινή καλλονή, με μακριά, κατάμαυρα, κυματιστά μαλλιά, σκούρα επιδερμίδα και υπέροχα μαύρα μάτια, τόσο εκφραστικά, που, όταν σε κοιτούσαν, σε αιχμαλώτιζαν. Καταγόταν από την εξωτική Καζαμπλάνκα, ήταν γόνος αριστοκρατικής οικογένειας και πήγαινε στο ίδιο πανεπιστήμιο με τη Μαρίνα. Από την αρχή της γνωριμίας τους τα δυο κορίτσια συνειδητοποίησαν πως ταίριαζαν σε όλα και έγιναν σχεδόν αμέσως φίλες.

Η Νούζχα τής εκμυστηρεύτηκε πως ο πατέρας της τα είχε συμφωνήσει και ήταν λογοδοσμένη με έναν πρώτο της ξάδελφο στο Μαρόκο, όπου την περίμεναν να ολοκληρώσει τις σπουδές της και να επιστρέψει στην Καζαμπλάνκα για τον γάμο. Θα ήταν ένας μεγαλειώδης γάμος ανάμεσα σε δυο πρώτα ξαδέλφια, ένας γάμος που σύμφωνα με την οικογένεια αλλά και τη θρησκεία τους θεωρούνταν βασιλικός. Παρ' όλα αυτά η Νούζχα δεν τον ήθελε αυτό τον γάμο, αφού ο μέλλον γαμπρός δεν της άρεσε καθόλου.

Σιγά σιγά οι δυο κοπέλες έγιναν αχώριστες. Κάθε μέρα πήγαιναν μαζί στο πανεπιστήμιο και κάποιες φορές πήγαιναν στον κινηματογράφο ή σε φοιτητικά σουαρέ.

Πολλές χειμωνιάτικες νύχτες κάθονταν στο μικρό φοιτητικό δωμάτιο τότε της μιας και τότε της άλλης και απολάμβαναν το αρωματικό, τονωτικό μαροκινό τσάι που η Νούζχα έφτιαχνε σχεδόν κάθε βράδυ, ακολουθώντας ολόκληρη ιεροτελεστία. Μέσα στην ασημένια τσαγιέρα που είχε φέρει μαζί της από το Μαρόκο έβαζε τα αρωματικά βότανα και, αφού τα άφηνε να σιγοβράσουν, σέρβιρε το τσάι σε μικρά γυάλινα φλιτζανάκια, στα οποία είχε προηγουμένως τοποθετήσει φύλλα φρέσκου δυόσμου. Απολάμβαναν το αρωματισμένο αφέψημα και μιλούσαν για τις πατρίδες τους, τα ήθη και τα έθιμά τους. Μιλούσαν για τα πράγα-

ματα που τους πονούσαν και για τα όνειρα που είχαν, τότε γελώντας και τότε κλαίγοντας.

Στα δυο φοιτητικά χρόνια που έζησαν μαζί στο Παρίσι έκαναν αρκετές τρέλες. Είχε πολλά να θυμηθεί η Μαρίνα. Ένα χειμωνιάτικο βράδυ, πήγαν σε ένα πάρτι που είχαν διοργανώσει οι φοιτητές σε κάποια γειτονική εστία. Αφού διασκέδασαν μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες έπρεπε να επιστρέψουν με τα πόδια, καθώς τα λεωφορεία δεν κυκλοφορούσαν. Ήταν μια μεγάλη παρέα φοιτητών, καμιά δεκαριά άτομα, που έμεναν στην ίδια φοιτητική εστία. Ήταν ιδιαίτερα εύθυμοι από το ποτό και, παρά το προχωρημένο της ώρας, τραγουδούσαν περπατώντας αγκαλιασμένοι. Άλλοι τραγουδούσαν στα αγγλικά, άλλοι στα γαλλικά, η Νούζχα στα αραβικά, και όλοι μαζί αποτελούσαν ένα πολύγλωσσο, πολυεθνικό συνονθύλευμα ανθρώπων. Ξαφνικά άρχισαν να δέχονται λεμόνια και ντομάτες, που τους πετούσαν από κάποιο μπαλκόνι φωνάζοντάς τους στα γαλλικά «να σκάσουν». Άρχισαν να τρέχουν πανικόβλητοι για να προλάβουν να μπουν στην εστία τους πριν καλέσουν την αστυνομία οι θορυβημένοι ένοικοι. Όταν επιτέλους έφτασαν στην εστία και έκλεισαν την πόρτα, κάθισαν εξαντλημένοι στο πάτωμα και ξέσπασαν σε δυνατά γέλια. Ύστερα άρχισαν να κάνουν σενάρια για το τι θα συνέβαινε αν τους είχε συλλάβει η αστυνομία για διατάραξη κοινής ησυχίας και ειδοποιούσαν τους γονείς τους. Με τούτα και μ' εκείνα τους βρήκε το ξημέρωμα, καθώς και η καλοσυνάτη θυρωρός, να κοιμούνται στο πάτωμα του φουαγέ. Εκείνη ευτυχώς δεν τους κατσάδιασε, αλλά τους ξύπνησε να πάνε στα δωμάτιά τους. *Τρελά νιάτα*, σκέφτηκε η Μαρίνα.

Ήταν, όμως, και κάποιες βραδιές που καμιά από τις δυο δεν είχε διάβασμα και, αν ο καιρός το επέτρεπε, κάθονταν στους κήπους του πανεπιστημίου και μιλούσαν για τα μελλοντικά τους σχέδια.

Η Μαρίνα τής αποκάλυψε πως ήθελε να γίνει συγγραφέας και να ζήσει κοντά στη θάλασσα, ενώ η Νούζχα με τη σειρά της της έλεγε πως ήθελε να ανοίξει τα φτερά της, όπως τα άλλα κο-

ρίτσια της ηλικίας της, και να φύγει μακριά για να ζήσει τη ζωή της και να γνωρίσει τον έρωτα όπως εκείνη ήθελε και όχι να παντρευτεί έναν άντρα που είχε διαλέξει γι' αυτήν ο πατέρας της και για τον οποίο δεν ένιωθε απολύτως τίποτα.

Η Μαρίνα τής έλεγε πως θεωρούσε παράλογο το γεγονός ότι κάποιος άλλος καθόριζε το μέλλον της και είχε επιλέξει τον άνθρωπο με τον οποίο θα ζούσε για την υπόλοιπη ζωή της. Και στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στην επαρχία, πολλά κορίτσια παντρεύονταν με συννοικέσιο χωρίς οι ίδιες να γνωρίζουν τον σύντροφο που τους διάλεγαν οι γονείς τους. Σε κάποιες ακραίες περιπτώσεις γνώριζαν τον σύζυγό τους την ημέρα του γάμου. Ευτυχώς, τα πράγματα είχαν αρχίσει να αλλάζουν, καθώς στην Ευρώπη τέτοιες αναχρονιστικές συνήθειες δεν ήταν αποδεκτές – όλοι οι άνθρωποι είχαν το δικαίωμα της επιλογής συντρόφου. Η Νούτσα συμφωνούσε μαζί της καταλήγοντας πως προτιμούσε να ζήσει σαν Ευρωπαία και να απαρνηθεί τους αυστηρούς νόμους της πατρίδας της, χαράζοντας τη δική της πορεία.

Έτσι, όταν στα μέσα της δεύτερης χρονιάς ερωτεύτηκε έναν όμορφο Γάλλο φοιτητή της Ιατρικής, δε δίστασε να πραγματοποιήσει την επιθυμία της. Έφυγε μαζί του για την Αμερική και από τότε η Μαρίνα δεν την ξαναείδε. Το μοναδικό πράγμα που είχε από την αγαπημένη της φίλη ήταν μια φωτογραφία με αφιέρωση γραμμένη στα αγγλικά:

A goodbye just means that a hello will be coming soon. I hope to meet you again some day, my dearest friend! – Ένα αντίο σημαίνει πως σύντομα θα ειπωθεί κι ένα γεια σου. Εύχομαι να σε συναντήσω ξανά κάποια μέρα, αγαπημένη μου φίλη!

Η Μαρίνα έκλαψε όταν έφυγε η Νούτσα. Άλλος ένας άνθρωπος που αγάπησε αληθινά είχε φύγει από τη ζωή της. Χαιρόταν για την τόλμη και την απόφασή της, χαιρόταν που είχε επιλέξει να ζήσει τη ζωή της με τους δικούς της όρους, λυπόταν όμως, γιατί η Νούτσα ήταν ίσως η πρώτη και μοναδική αληθινή φίλη που απέκτησε ποτέ.

Κάθε φορά που την έφερνε στη μνήμη της, αναρωτιόταν τι

να απέγινε. Κατάφερε τελικά να ξεφύγει από το προδιαγραμμένο μέλλον της και να πραγματοποιήσει τα όνειρά της; Ή μήπως υποχρεώθηκε να επιστρέψει στο Μαρόκο, να παντρευτεί και να ζήσει με έναν άντρα που δεν αγαπούσε, εξασφαλίζοντας τη σιγουριά και την επιτυχία ενός προσυμφωνημένου γάμου;

Στα τέλη της τρίτης χρονιάς στο Παρίσι, ακόμα ένα δυσάρεστο γεγονός ήρθε να ταράξει τη ζωή της. Η μητέρα της μπήκε στην εντατική εξαιτίας ενός πολύ σοβαρού προβλήματος υγείας. «Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου», αποφάνθηκαν οι γιατροί. Ευτυχώς, κατάφερε να ξεφύγει τον κίνδυνο, αλλά οι γιατροί συνέστησαν αποχή από οποιαδήποτε εργασία και φαρμακευτική αγωγή. Η Μαρίνα, που ήταν πολύ υπεύθυνη, ήξερε πως έπρεπε να είναι στο πλευρό της μητέρας της.

Έτσι, στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους έβαλε τα όνειρά της μέσα σε μια αποσκευή και αποχαιρέτησε με μισή καρδιά την Πόλη του Φωτός για να επιστρέψει στη γενέτειρά της. Όταν το καλοκαίρι πλησίαζε στο τέλος του, η μητέρα της επέμενε πως η Μαρίνα έπρεπε να συνεχίσει τις σπουδές της και όχι να θαφτεί στην επαρχία φροντίζοντάς την.

«Άλλωστε, αισθάνομαι καλά, κόρη μου!» της είπε πείθοντάς την.

Αθήνα

Έτσι, η Μαρίνα πήγε στην Αθήνα με την ελπίδα να βρει δουλειά και ίσως αργότερα να συνεχίσει τις σπουδές της.

Η Μαρίνα την αγάπησε πολύ την Αθήνα. Σαν κορίτσι της επαρχίας δεν είχε ποτέ πριν την ευκαιρία να την επισκεφθεί, και η καθημερινή επαφή με την πόλη του Πλάτωνα και του Περικλή την ενθουσίασε. Ένωσε να ριζώνει σ' αυτή την τσιμε-

ντούπολη των τεσσάρων εκατομμυρίων ανθρώπων. Ήταν αυτό το κράμα παλιού και καινούργιου που τη γοήτευε. Αισθανόταν πως η Αθήνα ήταν μια πόλη που όσο κι αν προσπαθούσε να μεταμορφωθεί σε σύγχρονη ευρωπαϊκή πρωτεύουσα, τα φαντάσματα του παρελθόντος την κυνηγούσαν και τη στοιχειωναν.

Η σπουδαία αρχαία ιστορία της ήταν πανταχού παρούσα: σε κάθε κίονα ανακαινισμένου κτιρίου, σε κάθε δρόμο και σοκάκι που έφερε ένα αρχαιοελληνικό όνομα, σε κάθε σημείο της πόλης από το οποίο μπορούσες να αντικρίσεις την Ακρόπολη.

Από εκείνη την περίοδο συνέχιζε να θυμάται πολλές μέρες και πολλές νύχτες που περπατούσε ανέμελα και απολάμβανε τη μοναξιά της ανωνυμίας. Της άρεσε η αδιαφορία των ανθρώπων για τη ζωή των άλλων, ενώ ακόμα και αυτή η αδιάκοπη τρεχάλα των χιλιάδων ατόμων στους μεγάλους πολύβουους δρόμους την ευχαριστούσε. Στην Αθήνα αισθανόταν πιο ασφαλής απ' ό,τι στο Παρίσι και ευχαριστιόταν το γεγονός ότι μπορούσε να κυκλοφορεί μόνη της.

Παράλληλα ένιωθε ανακούφιση καθώς δεν ήταν υποχρεωμένη να απαντάει στις ερωτήσεις αδιάκριτων και φίλων, όπως έκανε κάθε καλοκαίρι που επέστρεφε στην πόλη της:

«Πώς είσαι, Μαρίνα; Το ξεπέρασες;»

«Έκανες κάποια άλλη σχέση;»

«Τι θα κάνεις τώρα στη ζωή σου; Κοίτα να βρεις κάποιον να αποκατασταθείς!»

Ο κατάλογος με ερωτήσεις και λόγια παρηγοριάς δεν είχε τελειωμό και την ενοχλούσε αφάνταστα. Δεν ήταν ακόμα έτοιμη και δεν ήθελε να ξεχάσει. Δεν ήθελε να προχωρήσει παρακάτω, όχι ακόμα τουλάχιστον. Του άξιζε του Αδωνη να τον θυμάται και να τον μνημονεύει για όσο καιρό ήθελε, για όσο καιρό το είχε ανάγκη. Πίστευε πως ίσως δεν υπήρχε χώρος στην καρδιά της για μια δεύτερη αγάπη, ή μήπως υπήρχε;

Η τολμηρή απόφαση της Μαρίνας, μιας σαραντάχρονης συζύγου και μητέρας, να συνεχίσει τις σπουδές της από εκεί όπου τις είχε αφήσει είκοσι χρόνια πριν την οδηγή στην Πόλη του Φωτός, το Παρίσι, και, στη συνέχεια, στο εξωτικό Μαρόκο. Η καρμική γνωριμία της με τον Νασίρ και τα έντονα συναισθήματα που μοιράζονται ανατρέπουν τις ισορροπίες της τακτοποιημένης ζωής τους.

«Ακόμα κι αν ξεχάσεις όσα σου είπα, μην ξεχάσεις ποτέ πώς σε έκανα να νιώσεις», της είχε πει ο Νασίρ εκείνο το τελευταίο βράδυ στην Καζαμπλάνκα.

Και ύστερα, η Σαντορίνη! Ένας ηφαιστειακός τόπος όπου η ζωή είναι πιο δυνατή από τον θάνατο και ο έρωτας ανάμεσα στη Μαρίνα και στον Νασίρ πιο δυνατός από τα πρέπει. Κάθε φορά που ο φλογερός ήλιος της Σαντορίνης βυθίζεται στο Αιγαίο, εκείνοι αγαπιούνται ακόμα πιο πολύ.

Όσο και αν η Μαρίνα παλεύει να καταπιέσει αυτά που νιώθει, να αφοσιωθεί στην οικογένειά της, τα λόγια του Νασίρ, φυλαγμένα στα συρτάρια του μυαλού και της καρδιάς της, δεν την αφήνουν να ξεχάσει. *«Όπου κι αν πάω, θα σε πάρω μαζί μου, θα σε κουβαλάω μέσα μου, για πάντα»*.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-1969-5

9 786180 119695

ΚΩΔ. ΜΗΧΣΗΣ: 19194

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η